

Hřbitov Škvorec

Dendrologický průzkum

Objednatel: Městys Škvorec
A Masarykovo nám. 122, 250 83 Škvorec

Zhotovitel: Ing. Alena Burešová
architekt pro obor krajinářská architektura, ČKA 04634
A Pecínovská 79, 271 01 Nové Strašecí
T 604 834 810
E buresova-a@seznam.cz
IČ 68268912

Datum: 9-10 / 2020

ZÁJMOVÉ ÚZEMÍ

Předmětem dendrologického průzkumu jsou dřeviny rostoucí na hřbitově ve Škvorci. Jedná se o plochu veřejné zeleně, která je vymezená hradební zdí na pozemcích parc.č. 34/2, 34/8 a 34/9. Hřbitov se nachází na okraji obce v těsném sousedství barokního kostela sv. Anny.

Zeleň na hřbitově byla původně založena výsadbou zeravů jako centrální dvouřadé stromořadí. Postupně byly zeravy doplňovány také podél obvodových zdí.

Do prostoru hřbitova zasahují po obvodu koruny stromů ze sousedních zahrad. Jedná se o ovocné druhy (jabloně, třešně, hrušně, švestky) a nálety listnatých druhů (javor, jasan). Z jižní strany od kostela přesahují koruny statných jedinců jasanu (*Fraxinus excelsior*) a javoru klenu (*Acer pseudoplatanus*).

řešené území vyznačené v katastrální a letecké mapě

LOKALIZACE DŘEVIN

Poloha stromů byla určena zákresem do letecké a katastrální mapy, území není geodeticky zaměřeno. Jednotlivé dřeviny jsou zakresleny v situaci a označeny čísly. Celkem bylo hodnoceno 63 stromů nebo skupin dřevin.

HODNOCENÍ STAVU JEDNOTLIVÝCH DŘEVIN

Postup hodnocení vychází z arboristického standardu péče o přírodu a krajinu SPPK A01 001:2018 „Hodnocení stavu stromů“ vydaného AOPK ČR.

Terénní průzkum proběhl v září, v období na konci vegetace, s olistěním. Stromy byly hodnoceny vizuálně z úrovně rostlého terénu, proto nemusí být v rámci průzkumu zahrnuty veškeré defekty, které nejsou viditelné ze země.

A. Základní inventarizační údaje

Obvod kmene byl měřen obvodovým pásmem ve výčetní výšce 130 cm nad úrovní terénu a průměr kmene byl poté doplněn přepočtem z obvodu. Zeravy byly často rozvětveny pod výčetní výškou, pak bylo měření provedeno pod rozvětvením ve výšce uvedené v tabulce. V případě více kmenů byl obvod vypočten z průměru náhradního kmene, který byl stanoven pomocí přepočtového vzorce dle arboristického standardu. Výška stromu a nasazení koruny byly stanoveny odhadem, šířka koruny je aritmetickým průměrem dvou na sebe kolmých měření průměrů korun.

Zeravy na hřbitově (*Thuja occidentalis*) jsou dospělými jedinci často s více kmeny a obvody nad 80 cm. Tvoří centrální dvouřadovou osu hřbitova, která je na několika místech neúplná. Několik stromů bylo již odstraněno a zůstaly po nich pařezy. V bočních kolmých osách rostou další druhy jehličnanů, jednotlivě jsou zde zastoupeny cypřiše (*Chamaecyparis pisifera*, *Ch. lawsoniana*), tisy (*Taxus baccata*), jalovec (*Juniperus virginiana*). Kolem domku a v zadní části hřbitova jsou v řadách mladé výsadby zeravů vysoké 1-1,5 m (*Thuja orientalis*, *T. occidentalis*).

B. Kvalitativní údaje stromů

V korunách zeravů je patrný růst větví po dřívějším tvarovacím řezu. Stromům chybí terminály, ve výšce 3 m je zřetelné větvení po opakovaných řezech. Díky zapojení korun, ale i stářím, vnitřní větve prosychají a rozklesávají se. Několik jedinců má část kosterních větví vylomených, nebo ohnutých. Kořeny zeravů na hlavní ose díky těsné blízkosti hrobů nemají mnoho prostoru pro svůj růst, rostou po povrchu a jednostranně. Výše uvedené skutečnosti výrazně ovlivňují stabilitu stromů.

C. Specializované hodnocení

Z pohledu krajinářské architektury jsou stromy součástí funkční obecní zeleně. Dendrologický potenciál zeravů lze z kompozičního hlediska charakterizovat nižší hodnotou, jedná se o jednodruhové neúplné stromořadí tvořené krátkověkým druhem. Nízká hodnota biologického aspektu je ovlivněna stářím a stanovištními podmínkami, zejména nedostatkem prostoru pro další růst jak kořenů, tak korun zeravů.

Podle parametru funkčnosti lze stromy popsat sadovnickou hodnotou a perspektivou jejich existence na stanovišti. Zeravy na hřbitově jsou podprůměrné hodnoty, mají sníženou vitalitu a zdravotní defekty. V dlouhodobém horizontu jsou na stanovišti neperspektivní. Ostatní vzrostlé jehličnany (tisy, jalovec a cypřiše) mají vyšší životaschopnost i perspektivu setrvání na hřbitově.

Všechny hodnocené údaje jsou pro jednotlivé dřeviny uvedeny v tabulce v příloze.

Popis údajů podle standardu

Fyziologické stáří určení vývojové ontogenetické fáze	1 mladý strom ve fázi aklimatizace 2 aklimatizovaný mladý strom 3 dospívající strom 4 dospělý strom 5 senescentní strom
Vitalita fyziologická aktivita stromu životaschopnost	1 výborná až mírně snížená (projevy mohou být dočasné) 2 zřetelně snížená (stagnace růstu, prosychání koruny) 3 výrazně snížená (začínající ústup koruny, odumřelý vrchol koruny) 4 zbytková vitalita (větší část koruny odumřelá) 5 suchý strom
Zdravotní stav mechanické narušení nebo poškození, defektní větvení, přítomnost dutin, dřevokazných hub	1 výborný až dobrý (defekty malého rozsahu) 2 zhoršený (mechanické narušení významného charakteru) 3 výrazně zhoršený (souběh defektů, snižuje dožití stromu) 4 silně narušený (bez možnosti stabilizace, zkrácená perspektiva) 5 rozpadající se / rozpadlý strom (akutní riziko rozpadu)
Stabilita úroveň rizika selhání stromu vývratem, zlomem kmene nebo odlomením části koruny	1 výborná až dobrá 2 zhoršená (defekty ve vývojové fázi bez rizika selhání) 3 výrazně zhoršená (jeden defekt s vlivem selhání stromu) 4 silně narušená (souběh několika staticky významných defektů) 5 havarijní strom (stav ohrožuje život a zdraví a hrozí škoda značného rozsahu)
Perspektiva předpokládaná délka existence na stanovišti	a dlouhodobě perspektivní b krátkodobě perspektivní c neperspektivní
Sadovnická hodnota hodnota shrnující všechny kvality stromu, vyjadřuje funkčnost z pohledu zahradní a krajinářské architektury	1 jedinec velmi hodnotný, dlouhodobě perspektivní vzrostlý zcela zdravý a nepoškozený, plně vitální 2 jedinec nadprůměrně hodnotný, dlouhodobě perspektivní vyžaduje určité nedostatky, které významně nesnižují jeho hodnotu 3 jedinec průměrně hodnotný, střednědobě perspektivní, mladé vitální dřeviny habitus může být odlišný od normálu, poškození významně neovlivňuje vitalitu 4 jedinec podprůměrně hodnotný, krátkodobě perspektivní podstatně snížená vitalita v důsledku stáří, chorob nebo poškození 5 jedinec velmi málo hodnotný, neperspektivní, může být nebezpečný pro okolí výrazně snížená vitalita v důsledku stáří, chorob nebo poškození
Růstové podmínky stanoviště z hlediska prokořenitelného prostoru	neovlivněné (neomezený růst koruny i kořenů) dobré (jednostranné omezení rozvoje stromu) zhoršené (stromy v ostrůvcích, zelených pásích a prostorech ze 2 stran omezených) extrémní (omezení z více než 2 stran, nepropustné povrchy zasahují k bázi kmene)

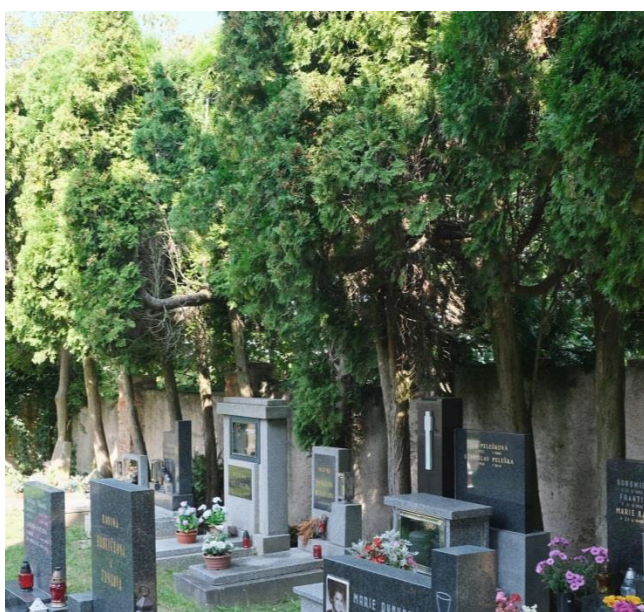
D. Fotodokumentace

hlavní osa zeravů při pohledu od vstupu

hlavní osa zeravů pohledem od zadní části hřbitova a kolmá řada mladých zeravů

zapojená skupina zeravů v zadní části podél obvodové zdi

kořenové náběhy zeravů kolem hrobů

ZÁVĚR

Zeravy hlavní osy na hřbitově jsou stárnoucí dřeviny, které přestávají plnit okrasnou funkci zeleně na veřejném prostranství. Prostorová nedostatečnost pro další růst stromů a defekty korun po tvarovacích řezech vedou k celkovému zhoršujícímu zdravotnímu stavu. Celkově se jedná o jedince krátkodobě perspektivní s omezenou životností na stanovišti.

Ostatní vzrostlé jehličnany - tisy, jalovec a cypřiše, jsou vitální jedinci průměrné kvality, které mají koruny bez větších zásahů a také vyšší perspektivu setrvání na hřbitově.

Podél obvodové zdi rostou ojediněle zplaňující dřeviny, zejména na místech opuštěných a neudržovaných hrobů. Jedná se o mladé nálety javorů, dubů a třešní. Velmi mladé dřeviny jsou zeravy nedávno vysazené v liniích u domku a v zadní části hřbitova.

PŘÍLOHY

Inventarizační tabulka hodnocení dřevin

Situace M250